

Димитрије Е. Стефановић (*Музеј Епархије будимске, Сентандреја*)
Милеса Стефановић-Бановић (*Етнографски институт САНУ, Београд*)*

УДК: 091=163.41(439)12/18"(083.82)

ИНВЕНТАР СРПСКИХ ЋИРИЛСКИХ РУКОПИСА У МАЂАРСКОЈ (XIII – XIX ВЕК)**

Сажетак. Вишевековне историјске и културолошке околности утицале су на то да се део српског ћирилског рукописног наслеђа данас налази у Мађарској. Један део тих рукописа настао је на просторима северно од Саве и Дунава, а други је тамо доспео различитим путевима и на различите начине.

Инвентаром који смо приредили, обухваћени су старији и млађи споменици тог наслеђа, исписани између 13. и краја 19. века. Иако је већина њих до сада описана у савременим каталозима појединих збирки, као и у посебним ауторским радовима, сматрали смо да је важно и корисно да основни подаци о свим познатим рукописима поменуте баштине буду објављени на једном месту.

Кључне речи: инвентар, српски рукописи, регистри, Мађарска

Вишевековне историјске и културолошке околности утицале су на то да се део српског ћирилског рукописног наслеђа данас налази у Мађарској. Један део тих рукописа настајао је на просторима северно од Саве и Дунава, а други је на различите начине и различитим путевима доспевао у Угарску или касније у Мађарску.

Актуелним Инвентаром обухваћени су старији и млађи споменици тог наслеђа, исписани између 13. и краја 19. века. Већина њих је детаљно описана у савременим каталозима појединих збирки, као и у посебним ауторским радовима. Ипак, сматрали смо да је корисно

* Адресе електронске поште: dims208@gmail.com; kimiaera@gmail.com.

** Рад је резултат истраживања на пројекту бр. 47016: Интердисциплинарно истраживање културног и језичког наслеђа Србије. Израда мултимедијалног интернет портала „Појмовник српске културе”, који у целини финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.

да основни подаци о свим познатим рукописима из наведеног периода поменуће баштине у Мађарској буду објављени на једном месту.

Старији слој овог наслеђа чине споменици који су, уз могуће појединачне изузетке, написани од 13. до последњих деценија 18. века и који се својим традиционалним, пре свега, црквеним жанровским оквирима, знатно разликују од рукописа млађег слоја. Млађи слој, за разлику од првог, плод је књижевног и писаног стваралаштва 18. и 19. века, и одликује се претежно сасвим другачијим садржајним и жанровским особинама и махом другом наменом. На такве промене је, између осталог, значајан утицај имало ширење штампарства и појава све већег броја штампаних књига на српском духовном и културном простору.

Текстови старијег и млађег слоја разликују се и по језику. Код старијих, уз мање или више изузетака, преовлађује српска редакција старословенског језика (српскословенски), док су за млађи слој карактеристични каснија руска редакција старословенског (рускословенски или црквенословенски), хибридни славеносерпски и српски народни језик. С обзиром на то да се сви Инвентаром обухваћени рукописи налазе у истој земљи и да је њихов укупан број сразмерно мали, као и на то да су у ранијим каталозима заједно представљани, у актуелном раду нисмо одвајали два наведена слоја.

У састављању и објављивању инвентара српског ћирилског рукописног наслеђа у Мађарској, као узор, уз одређене изузетке, послужило нам је издање *Инвентар ћирилских рукописа у Југославији (XI – XVII)*, Београд 1982, аутора Димитрија Богдановића. Према томе, актуелне инвентарске јединице, слично наведеном издању, састоје се је од следећих елемената:

Редни број инвентарске јединице тече у продужетку од првог до последњег.

Наслов. Рукописи су сврстани по азбучном реду наслова, а у оквиру истог наслова хронолошки. Иза наслова у загради или без ње може да стоји посебан наслов; у неколико случајева наслов из основне литературе; обавештење о целини текста, као и нека друга напомена. Наслови су у већини случајева преузети из литературе, а ређе из оригинала рукописа. У појединим случајевима аутори Инвентара су на основу садржаја сами дали наслов рукопису. Уколико је наслов у литератури или оригиналу исписан предвуковским правописом, он је транслитерисан и транскрибован савременом српском ћирилицом. Када је у основној литератури наслов на енглеском језику, он је преведен

на савремени српски језик. Изнад сваке групе инвентарских јединица са истим насловом, као и изнад сваке јединице са посебним насловом, исписан је помоћни наслов који омогућава лакше коришћење Инвентара.

Језик односно језичка редакција текста.

Време писања рукописа.

Материјал (најчешће папир, изузетно пергамент).

Број листова (или страна), димензије листова у милиметрима.

Садржај или напомене у вези са садржајем и другим елементима описа наведени су када садржај није јасан на основу наслова.

Писар и записи. Ако је познат писар рукописа, он је именован. Наведен је и податак о постојању записа, с тим да се посебно скреће пажња на колофон.

Сигнатура. Састоји се од скраћенице исписане верзалом или сигле збирке или цркве где се данас налази споменик и, уколико постоји, бројна ознака под којом се чува (нпр. "БЕБ ГР 18" или "СПЦМ", скраћенице в. после инвентарских јединица).

Литература. На крају већине инвентарских јединица скраћеницом „ЛИТ.:" упућено је на један, по могућности, новији извор у којем је рукопис детаљније описан и из којег су пренесени подаци, као и број (у загради) под којим је обрађен у извору. Уколико извор указује на литературу наведена је и напомена: „са литературом" (нпр. „ЛИТ.: Синдик 1991 (18) са литературом"). Уколико та информација није наведена, извор се не позива на ранију литературу. Када се, у ретким случајевима, уопште не упућује на литературу (дакле нема скраћенице „ЛИТ.:" и онога што следи иза ње), то значи да су аутори Инвентара увидом у споменик сами утврдили потребне податке. У последњем случају, као добар путоказ послужио је рукописни инвентар из збирке Епархије будимске (Инвентар РЗ БЕБ).

У неколико инвентарских јединица, поред устаљених елемената, наведени су и поједини подаци у вези са настанком и судбином рукописа.

Као што је већ речено, подаци у инвентарским јединицама саопштени су, у већини случајева, на основу штампаног описа, што значи да су добијени на посредан начин. Описи у основним изворима потичу из пера различитих аутора, који су, сваки на свој начин, приступили обради, што је узрок донекле неуједначене номенклатуре. Тако се, на пример, користе различити називи при идентификацији истих језичких израза. Та појава је, између осталог, добро уочљива при идентификацији рускословенског (црквенословенског) и славеносрпског језичког израза код појединих аутора. Да би се у одређеним случајевима уједначила

језичка номенклатура, поред термина за језички израз из основне литературе, по потреби смо, у угластим заградама, навели и термин који се у већини инвентарских јединица користи за исти језички израз. У неколико случајева, када смо имали увид у рукопис, допунили смо неке елементе који недостају или су погрешно наведени у оригиналном или штампаном извору.

Списак коришћене литературе са скраћеницама наведен је на крају инвентарских јединица (*Извори за израду инвентарских јединица*). Библиографске јединице набројане су по азбучном реду презимена аутора. Иза тога су саопштене све скраћенице које се користе у Инвентару (*Списак скраћеница*).

Последњи део рада представљају следећи регистри: *Азбучни регистар наслова рукописа у инвентарским јединицама*, *Пергаментни рукописи*, *Хронолошки регистар*, *Топографски регистар*, *Регистар имена лица која су имала удела у стварању рукописа*. Све референце у регистрима се односе на редни број у Инвентару.

Надамо се да ће актуелни Инвентар, и поред одређених недостатака и неуједначености, моћи да представља провизоран преглед данас познатог српског ћирилског рукописног наслеђа у Мађарској и да пружи неке основне информације о том сегменту духовног и културног стваралаштва, као и да допринесе даљем раду на њему, за шта, свакако, постоји интересовање и потреба. Досадашње искуство даје нам за право да верујемо да ће се број јединица које су обухваћене овим Инвентаром временом увећавати проналажењем до сада непознатих писаних споменика.

ИНВЕНТАР РУКОПИСА

АПОЛОГИЈА ДИМИТРИЈА РОСТОВСКОГ

1. *АПОЛОГИЈА ДИМИТРИЈА РОСТОВСКОГ* (препис са штампаног издања из 1700. или 1716), рсл. са србизмима, средина XVIII в. Папир, II+23+1 лист, 230x175 мм. БЕБ ГР 18. ✦ ЛИТ.: Синдик 1991 (18) са литературом.

2. *АПОЛОГИЈА ДИМИТРИЈА РОСТОВСКОГ*, (рукописни додаци уз штампани текст: Черњигов, штампарија Тројицко-Иљинског манастира, јуни 1716. године), рсл., четврта четвртина XVIII в. Папир, IV+20+42 листова, 185x150 мм. Рукописни додаци обухватају: *Молитву за болеснике*, *Чин исповедања* и *Молитве Аугустина Аурелија*, које је на рускословенски 1742. године у Петроварадинском Шанцу превео Дионисије Новаковић. Запис. БЕБ ГР 59. – ЛИТ.: Синдик 1991 (59) са литературом.

АПОСТОЛ

3. *АПОСТОЛ* (одломак), српсл., XIII в. Пергамен, 7 мање или више оштећених фрагмената, оригинална димензија листова није била мања од 167x123 мм. ЗБС Frag. Eccl. Slav. 3. – ЛИТ.: Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 (53) са литературом.

4. *АПОСТОЛ* (непотпун), српсл., крај XV – почетак XVI в., са додатком с почетка XVIII в. Папир, I+221+1 лист, 270x200 мм. Записи. БЕБ СБ 1. – ЛИТ.: Синдик 1991 (89).

5. *АПОСТОЛ*, српсл., 1572. Папир, I+211 листова, 220x135 мм. Запис писара Петра дијака и други записи. УББ Cod. Slav. 1. – ЛИТ.: Стефановић 1998 (204-209) са литературом.

АПОСТОЛ С ТУМАЧЕЊЕМ

6. *АПОСТОЛ С ТУМАЧЕЊЕМ*, српсл., прва четвртина XVI в. Папир, 212+1 лист, 272x205 мм. Записи. БЕБ ЂУР 2. – ЛИТ.: Синдик 1991 (92).

АПОФТЕГМАТА БЕЊАША БУДНИЈА

7. *АПОФТЕГМАТА БЕЊАША БУДНИЈА* (препис са неидентификованог штампаног издања), рсл. са морфолошким србизмима, 1729. Папир, II+128+2 листа, 201x160 мм. Преписана у Сремским Карловцима у Покрово-Богородичном училишту. Дело садржи кратке изреке и поуке класичних аутора из пера пољског писца Бењаша Буднија, које је посредовањем руских превода стигло на српски духовни простор. БЕБ ГР 23. – ЛИТ.: Синдик 1991 (23) са литературом.

АРТИКУЛА

8. *АРТИКУЛА*, слрп., 1769. Папир, 12 листова, 382x260 мм. Правилник табачког цеха у Сентандреји. Запис. БЕБ СА 19. – ЛИТ.: Синдик 1991 (81).

БЕЛЕЖНИЦА

9. *БЕЛЕЖНИЦА*, рус., рсл. и лат., око 1789. Папир, 100 листова, 232x178 мм. Садржи преписе историјских, богословских и веронаучних текстова, као и латинске преводе русколовенских црквених песама и молитава. Аутори текстова су Инокентије Гизел и Теофан Прокопович. Записи. БЕБ Гр 26. – ЛИТ.: Синдик 1991 (26) са литературом.

10. *БЕЛЕЖНИЦА АНТОНИЈЕВА*, рсл. и срп., 1827–1866. Папир, 63+5 листова, 230x190 мм. Садржи белешке грабовачког јеромонаха Антонија из разних богословских и духовних састава. Записи. БЕБ ГР 45. – ЛИТ.: Синдик 1991 (45).

БЕСЕДЕ ЈОВАНА ЗЛАТОУСТОГ

11. *БЕСЕДЕ ЈОВАНА ЗЛАТОУСТОГ*, по налогу Дионисија Поповића, претежно срп., трећа деценија XIX в. до 1828, Папир, део I: I+342 стр.+6 празних листова, део II: I+343-892 стр. (наставак оригиналне пагинације)+4 празна листа, 245x200 мм. Вероватно превод Луке Милованова. БЕБ ДП 24/1-2. – ЛИТ.: Синдик 1991 (112) са литературом.

12. *БЕСЕДЕ ЈОВАНА ЗЛАТОУСТОГ НА ЈОВАНОВО ЈЕВАНЂЕЉЕ*, рсл. са русизмима, прва половина XVII века, до 1656. Папир, 11+800 страна+2 листа, 310x200 мм. Записи. БЕБ СА 3. – ЛИТ.: Синдик 1991 (65).

БОГОРОДИЧНИК

13. *БОГОРОДИЧНИК*, српсл., 1537. Папир, I+146 листова, 310x205 мм. Запис писара јерођакона Андонија и други записи. БЕБ СБ 2. ✧ ЛИТ.: Синдик 1991 (90) са литературом.

БОГОСЛОВИЈА ДОГМАТИЧЕСКАЈА

14. *БОГОСЛОВИЈА ДОГМАТИЧЕСКАЈА*, рсл., прва половина XIX в. Папир, 72 листа: I део: Богословија полемическаја, 14 листова; II део: Богословија моралнаја, 40 листова; III део: Катихетика и омилитика, 6+12 листова, 8°. Школска предавања из више области богословља (без броја). БЕБ ЕР 27. ✧ ЛИТ.: Синдик 1991 (141).

БОГОСЛОВСКА УЧЕЊА

15. *БОГОСЛОВСКА УЧЕЊА*, цсл. [рсл.] са синтаксичким русизмима и рум., прва четвртина XVIII в. Папир, 174 листа, 200x160 мм. Нечитак запис на латинском и немачком језику. Садржи богословске расправе. ЗБС Quart. Eccl. Slav. 1 (Quart. Vet. Slav. 1). – ЛИТ.: Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 (44).

ВОПРОСИ И ОТВЈЕТИ...

16. *ВОПРОСИ И ОТВЈЕТИ ЗЈЕЛО ПОЛЕЗНИ ПО РАЗУМУ СВЈАТИЈА СОБОРНИЈА И АПОСТОЛСКИЈА ЦЕРКВЕ ВОСТОЧНИЈА*, Глава прваја: *О исхожденију Свјатаго Духа...*, рсл., XVIII в. Папир, IV+69+VIII листова, 165x115 мм. Школска предавања непознатог преписивача. БЕБ ЕР 30.

17. *ВОПРОСИ И ОТВЈЕТИ ЗЈЕЛО ИЗРЈАДНИЈИ ПО РАЗУМУ СОБОРНИЈА И АПОСТОЛСКИЈА ВОСТОЧНИЈА ЦЕРКВЕ*, Глава прваја: *О исхожденију Свјатаго Духа...*, рсл., 1822. Папир, 35 листова, 8°. Школска предавања у препису Ј. Петровића (без броја). Белешка преписивачева. БЕБ ЕР 29. ✧ ЛИТ.: Синдик 1991 (143).

ВСТУПЛЕНИЈЕ В ПАСТИРСКУЈУ БОГОСЛОВИЈУ

18. *ВСТУПЛЕНИЈЕ В ПАСТИРСКУЈУ БОГОСЛОВИЈУ*, рсл., XIX в. Папир, I део: IV+71+30; II део: IV+98+22 листа, 8°. Школска предавања из пастирског богословља (без броја). БЕБ ЕР 25. ✧ ЛИТ.: Синдик 1991 (139).

19. *ВСТУПЛЕНИЈЕ В ПАСТИРСКУЈУ БОГОСЛОВИЈУ*, рсл., прве деценије XIX в. Папир, 4 листа+1 листић, 257x202 мм. БЕБ ЕР 35.

ГРАМАТИКА

20. *ГРАМАТИКА*, рсл., 1743. Папир, III+101+1 лист, 158x100 мм. Уџбеник граматике рускословенског језика кроз питања и одговоре, коју је на основу текстова више аутора саставио грабовачки јеромонах Арсеније 1737, а преписао је грабовачки јерођакон Данило. БЕБ ГР 36. – ЛИТ.: Синдик 1991 (36) са литературом.

21. *ГРАМАТИКА*, рсл. са морфолошким србизмима, средина XVIII в., око 1754. Папир, II+74+2 листа, 153x98 мм. Уџбеник граматике рускословенског језика кроз питања и одговоре, преписан у манастиру Грабовцу. Има сличности са БЕБ ГР 25 и, нарочито, са БЕБ ГР 36, али писар није исти. Запис. БЕБ ГР 37. – ЛИТ.: Синдик 1991 (37) са литературом.

22. *ГРАМАТИКА СЛОВЕНСКА*, рсл., 1743. Папир, 135 листова, 202x160 мм. Уџбеник граматике рускословенског језика Теодора Максимова, који је преписао грабовачки јерођакон Данило. Запис. БЕБ ГР 25. – ЛИТ.: Синдик 1991 (25).

ДИЈАЛОГ О ИСТОЧНОЈ И ЗАПАДНОЈ ЦРКВИ

23. *ДИЈАЛОГ О ИСТОЧНОЈ И ЗАПАДНОЈ ЦРКВИ*, рсл., девета деценија XVIII в. Папир, I+126 страна, 237x185 мм. Текст из полемичке расправе браће Лихуди (Јоаникија и Софронија) против католичанства. Запис. БЕБ ГР 16. – ЛИТ.: Синдик 1991 (16) са литературом.

ДИОПТРА

24. *ДИОПТРА* (непотпуна), цсл. [рсл.] са јаким утицајем белоруског и српским цртама у правопису, 1713. Папир, I+185+I лист, 145x98 мм. Вероватно је препис са штампаног издања *Диоптре* од Филипа Монотропа. Запис писара Нестора дијака, каснијег протопрезвитера будимског и други записи. ЗБС Duod. Eccl. Slav. I. – ЛИТ.: Cleminson, Mousakova, Voutova, Karsay 2006 (42).

ДОГМАТИЧКО БОГОСЛОВЉЕ

25. *ДОГМАТИЧКО БОГОСЛОВЉЕ*, рсл. са србизмима, око 1830. Папир, део I: I+51+1 лист, 250x200 мм; део II: 56 листова, 265x210 мм; део III: 54 листа, различитих димензија. Белешке из догматике вероватно Јована Чокора, ђака карловачке богословије. БЕБ ГР 39/1-3. – ЛИТ.: Синдик 1991 (39) са литературом.

ЕПИСТОЛА ХРИСТОВА С НЕБА

26. *ЕПИСТОЛА ХРИСТОВА С НЕБА*, рсл. са србизмима, трећа четвртина XVIII в., до 1777. Папир, II+19+1 лист, 202x166 мм. Садржи посланицу Христову с неба граду Јерусалиму. Записи. БЕБ ГР 20. – ЛИТ.: Синдик 1991 (20).

ЕТИМОЛОГИЈА

27. *ЕТИМОЛОГИЈА*, срп., 1864. Папир, 2+113+84+4 стране, 8°. Школска предавања из граматике „славенске” (без броја). БЕБ ЕР 21. – ЛИТ.: Синдик 1991 (135).

ЗАПИСИ

28. *ЗАПИСИ*, старији запис на српском са ретким црквенословенизмима [рускословенизмима], вероватно из XVI или XVII в., млађи цсл. [рсл.], вероватно из XVIII в. Папир, 1 лист, 282x194 мм. Лист је био у саставу кодекса са текстом јеванђеља, што се казује у старијем запису. ЗБС Frag. Eccl. Slav. 2. – ЛИТ.: Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 (55).

ЗБОРНИК НЕПОСТОЈАНОГ САСТАВА

29. *ЗБОРНИК*, цсл. са српским ресавским правописом [срсл.] и траговима руског предлошка, са којег је пренесен на српкословенски; неки делови текста под утицајем срп., око 1679. Папир, 93 листа, 197x142 мм. Садржи краће или дуже текстове богословског и духовног садржаја од више аутора из разних времена. Рукопис је богато илуминиран. Приписује се Христифору Рачанину. ЗБС Oct. Serb. I. – ЛИТ.: Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 (41) са литературом.

30. *ЗБОРНИК*, цсл. [рсл.], делови на рум., лат. и нем., можда 1743. Папир, 78 листова, 193x150 мм. Садржи излагање из литургије кроз питања и одговоре, белешке из граматике латинског језика, румунско-латинско-словенско-немачки речник, разне беседе и белешке духовног садржаја. Записи. ЗБС Quart. Eccl. Slav. 4 (Quart. Vet. Slav. 4). – ЛИТ.: Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 (46).

31. *ЗБОРНИК*, претежно слсрп., на л. 70 нем. и лат., XVIII в., али после 1754. Папир, 1–123 листа, 204x162 мм. Различити састави духовног и световног садржаја. Један од писара је вероватно свештеник Арсеније Поповић, коме је, по свој прилици, својевремено припадао кодекс. Белешке на латинском. ЗБС Quart. Serb 2. – ЛИТ.: Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 (48).

32. *ЗБОРНИК*, рсл. и грчки, трећа четвртина XVIII в. Папир, IV+60+70 листова, 152x95 мм. Садржи литургијске, догматске (*Стоглав* Генадијев) и црквеноисторијске (*Историја* Цезара Баронија) текстове. Белешке. БЕБ ГР 38. – ЛИТ.: Синдик 1991 (38) са литературом.

33. *ЗБОРНИК*, старији део рсл., а млађи део срп. са русизмима, старији део 1787, млађи део касније, можда у XIX в. Папир, V+340 листова, 197x152 мм. Између

осталог, има расправу *Безпристраснаја историческаја повјест о раздјеленији восточнија и западнија црквеј* од Јована Рајића и *Трактат о исхожденији Св. Духа* Дионисија Новаковића. Записи писара Андреја Бабића и још један запис. БЕБ ГР 29. – ЛИТ.: Синдик 1991 (29) са литературом.

34. *ЗБОРНИК*, срп. са цсл. [рсл.] и могућим рус. утицајем, 1793–1794. Папир, I+48+I лист, 220x175 мм. Садржи духовне и световне песме, текстове богослужбеног и житијског садржаја, између осталог Житије светог кнеза Лазара. Записи. ЗБС Quart. Serb 6. – ЛИТ.: Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 (51) са литературом.

ЗБОРНИК ЛИТУРГИЈСКИ

35. *ЗБОРНИК ЛИТУРГИЈСКИ* (непотпун), српсл., средина XVII в. Папир, I+132 листа, 205x155 мм. Садржи блажена, апостоле и јеванђеља по данима недеље и гласовима, акатисте, каноне и васкрсна јеванђеља. Записи. БЕБ СА 20. – ЛИТ.: Синдик 1991 (82).

ЗБОРНИК ЦРКВЕНИХ ПЕСАМА

36. *ЗБОРНИК ЦРКВЕНИХ ПЕСАМА*, српсл, седма или осма деценија XVI в. Папир, I+342 листа, 132x90 мм. Садржи богослужбене песме, службе, каноне, појединачне молитве и правила. Записи. БЕБ ГР 13. – ЛИТ.: Синдик 1991 (13).

ЗЕРЦАЛО ХРИСТИЈАНСТВА

37. *ЗЕРЦАЛО ХРИСТИЈАНСТВА* Дионисија Новаковића, рсл. и срп., после 1749. до 1767. Папир, V+37+2 листа, 217x170 мм. Сви су састави о хришћанској вери и цркви кроз питања и одговоре. Садржи *Новолагољущи отрок*, *Буквар*, *Зерцало християнства* и *Песму о пијанству*, вероватно све од Дионисија Новаковића. Записи. БЕБ ГР 30. – ЛИТ.: Синдик 1991 (30) са литературом.

ИЗВЈЕСТИЈЕ И РЈАД АРХИЕПИСКОПОВ СЛАВЕНОСЕРПСКИХ...

38. *ИЗВЈЕСТИЈЕ И РЈАД АРХИЕПИСКОПОВ И ЕПИСКОПОВ СЛАВЕНО-СЕРПСКИХ В ДЕРЖАВАХ КЕСАРО-КРАЉЕВСКИХ*, рсл., последња четвртина XVIII в. Папир, I+30+I лист, 253x195 мм. У хронолошком редоследу набројани су „славеносрпски” архиепископи и епископи у Царевини, а у неким случајевима и ван ње. Белешке оловком. БЕБ ЕР 34.

ИСТОРИЈА КАТИХИЗМА

39. *ИСТОРИЈА КАТИХИЗМА ВСЕЈА ПРАВОСЛАВНИЈА ВОСТОЧНИЈА ЦЕРКВЕ НАРЕЧЕНА ЖЕ СЛАВЕНОСЕРПСКАГО НАРОДА В СТРАНАХ ЦЕСАРСКИХ СОЧИЊЕНА ГОСПОДИНОМ ИОАНОМ РАЈИЧЕМ АРХИ-*

МАНДРИТОМ ОПШТЕЖИТЕЉНАГО МОНАСТИРЈА КОВИЉА, рсл., прва трећина XIX в., пре 1830. године. Папир, 58 листова, 8°. Школска предавања из историје катихизма (без броја). БЕБ ЕР 20. – ЛИТ.: Синдик 1991 (134).

ИСТОРИЈА ЦЕРКОВНАЈА

40. *ИСТОРИЈА ЦЕРКОВНАЈА*, рсл., прва половина XIX в. Папир, 114 листова, 8°. Школска предавања из историје Православне цркве, методике, педагогике и граматике, повезана у једну свеску (без броја). БЕБ ЕР 28. ✦ ЛИТ.: Синдик 1991 (142).

ЈЕВАНЂЕЉЕ ПО МАТЕЈУ, МАРКУ, ЛУКИ И ЈОВАНУ

41. *ЈЕВАНЂЕЉЕ ПО МАТЕЈУ, МАРКУ, ЛУКИ И ЈОВАНУ*, по налогу Дионисија Поповића, претежно срп., 1823. Папир, књига I: X+368+8 листова, 245x200 мм; књига II: 9+440 стр.+3 листа, 245x200 мм. Књига I: Јеванђеље по Матеју и Марку, књига II: Јеванђеље по Луки и Јовану. Превод Луке Милованова. БЕБ ДП 21/1-2. – ЛИТ.: Синдик 1991 (109) са литературом.

ЈЕДНА ГОДИНА ИЛИ ОВАКО ЈЕ МОГУШЧЕ ЗРЕЛИШЧЕ

42. *ЈЕДНА ГОДИНА ИЛИ ОВАКО ЈЕ МОГУШЧЕ ЗРЕЛИШЧЕ*, от Рудолфа Маин, слсрп., 1842. Папир, 52+1 лист, 8°. Позоришни комад у три чина од Рудолфа Мајна, преведен на славеносрпски језик (без броја). Преводиоачеве напомене и белешка. БЕБ ЕР 23. ✦ ЛИТ.: Синдик 1991 (137).

КАНОНАР

43. *КАНОНАР* (одломак), рсл., крај XVIII в. Папир, 70 листова, 200x122 мм. Садржи службе по избору. БЕБ ШИК 2. ✦ ЛИТ.: Синдик 1991 (95).

КАТИХИЗИС КОНЗИСТОРИЈАЛНИ

44. *КАТИХИЗИС КОНЗИСТОРИЈАЛНИ*, слсрп., 1796. Папир, 8 листова, 228x180 мм. Катихизис или учење о вери кроз питања и одговоре у препису Јована Живковића из Читоша. БЕБ ШИК 6. – ЛИТ.: Синдик 2002 (3).

ЛЕТОПИС

45. *ЛЕТОПИС МОНАСТИРА ГРАБОВЦА*, српсл., срп., лат., мађ., и нем., препис из друге четвртине XVIII в. Папир, 350 страна, 360x220 мм. БЕБ ГР 52. – ЛИТ.: Синдик 1991 (52) са литературом.

МИНЕЈ

46. *МИНЕЈ ЗА ЈАНУАР*, српсл., прва четвртина XVIII в. Папир, I+341+1 лист, 310x192 мм. Служба светом Сави, архиепископу српском. Запис писара Гаврила Стефановића-Венцловића. БЕБ СА 11. – ЛИТ.: Синдик 1991 (73) са литературом

47. *МИНЕЈ ЗА ЈАНУАР И МАРТ* (конволут), српсл., први део конволута: прве деценије XVI в., други део: 1548. година. Папир, I+282+I+135+I лист, 260x190 мм. У јануару служба светом Сави, архиепископу српском. Запис писара Јоана Борича у другом делу конволута и други записи у оба дела кодекса. Раније је кодекс припадао некадашњој српској православној цркви у Титошу. БЕБ ТИТ 1. – ЛИТ.: Стефановић 1999/1.

48. *МИНЕЈ ЗА ФЕБРУАР* (одломак), српсл., средина XVII в. Папир, 48 листова, 305x205 мм. БЕБ ГР 4. – ЛИТ.: Синдик 1991 (4).

49. *МИНЕЈ ЗА ФЕБРУАР*, српсл., прва четвртина XVIII в. Папир, II+176+3 листа, 335x195 мм. Запис писара Гаврила Стефановића-Венцловића. БЕБ СА 12. – ЛИТ.: Синдик 1991 (74) са литературом.

50. *МИНЕЈ ЗА МАРТ И АПРИЛ*, српсл., прва четвртина XVIII в. Папир, II+291+2 листа, 305x200 мм. Записи писара Гаврила Стефановића-Венцловића. БЕБ СА 13. – ЛИТ.: Синдик 1991 (75) са литературом.

51. *МИНЕЈ ЗА МАЈ*, српсл., прва четвртина XVIII в. Папир, II+172+2 листа, 305x198 мм. На основу палеографских и ортографских особина може се приписати Гаврилу Венцловићу-Стефановићу. Записи. БЕБ СА 14. – ЛИТ.: Синдик 1991 (76) са литературом.

52. *МИНЕЈ ЗА ЈУН И ЈУЛ*, српсл., 1721. Папир, I+385 листова, 305x198 мм. Има службе светом великомученику Јовану Новом, светом кнезу Лазару и Преносу моштију преподобне Петке. Запис писара Михаила и Рафаила и други записи. БЕБ СА 15. – ЛИТ.: Синдик 1991 (77) са литературом.

53. *МИНЕЈ ЗА АВГУСТ*, српсл., почетак XVII в. Папир, I+149+1 лист, 300x200 мм. Запис. БЕБ ГР 2. – ЛИТ.: Синдик 1991 (2).

54. *МИНЕЈ ЗА АВГУСТ*, српсл., 1716–1717. Папир, I+172+1 лист, 315x200 мм. Запис писара Гаврила Стефановића-Венцловића. БЕБ СА 16. – ЛИТ.: Синдик 1991 (78) са литературом.

55. *МИНЕЈ ЗА ОКТОБАР* (непотпун), српсл., седма или осма деценија XVI в. Папир, I+161+I лист, 275x195 мм. 28. октобра помен „ва светих оца нашего

Арсенија архиепископа српскога”. Записи. УББ Cod. Slav. 7с. – ЛИТ.: Стефановић 1998 (210-216) са литературом.

56. *МИНЕЈ ЗА ОКТОБАР* (одломак), српсл., почетак XVII в. Папир, 104 листа, 300x210 мм. БЕБ ГР 3. – ЛИТ.: Синдик 1991 (3).

57. *МИНЕЈ ЗА ОКТОБАР* (непотпун), српсл., прва четвртина XVIII в. Папир, I+219+1 лист, 305x190 мм. Има службе преподобној Параскеви, преподобном Јовану Рилском, преподобном Илариону Мегленском и светом Арсенију, архиепископу српском. Рукопис је вероватно преписао Гаврило Стефановић-Венцловић. БЕБ СА 8. – ЛИТ.: Синдик 1991 (70) са литературом.

58. *МИНЕЈ ЗА ОКТОБАР* (одломак), српсл., XVIII в. Папир, 6 листова, 320x205 мм. БЕБ ГР 62. – ЛИТ.: Синдик 1991 (62).

59. *МИНЕЈ ЗА НОВЕМБАР*, српсл., прва четвртина XVIII в. Папир, II+301+2 листа, 310x185 мм. Има помен „светог и славног великомученика Стефана новог чудотворца из Дечана”. Један од два писара је највероватније Гаврило Стефановић-Венцловић. БЕБ СА 9. – ЛИТ.: Синдик 1991 (71) са литературом.

60. *МИНЕЈ ЗА ДЕЦЕМБАР*, српсл., прва четвртина XVIII в. Папир, 286 листова, 320x195 мм. Запис писара Гаврила Стефановића-Венцловића. БЕБ СА 10. – ЛИТ.: Синдик 1991 (72) са литературом.

МИНЕЈ ПРАЗНИЧНИ

61. *МИНЕЈ ПРАЗНИЧНИ* (непотпун), српсл., крај XIII или почетак XIV в. Пергамент, 211 листова, 190x135 мм. Белешка на унутрашњем делу рестауриране корице на налепљеном листићу (можда некадашњи прикорични лист): „Празнични минеј” са потписом „Ђ. Крстић”. Касније белешке. БРЦОД 2096. – ЛИТ.: Хауптова 1961.

62. *МИНЕЈ ПРАЗНИЧНИ*, Венеција, издање Божидара Вуковића из 1538, рукописни део крај XVI в. Папир, II+466+1 лист, 280x190 мм. Језик рукописног дела, којим се на неколико места надомештају делови несталих штампаног текста, јесте српскословенски. Записи. БЕБ ГР 54. – ЛИТ.: Синдик 1991 (54).

МОЛИТВЕНИК

63. *МОЛИТВЕНИК*, српсл., прва половина XVIII в., пре 1748. Папир, III+74 листа, 195x150 мм. Блажена у недељу и суботу по гласовима и молитве Кирила Туровског. Записи. БЕБ ГР 19. – ЛИТ.: Синдик 1991 (19) са литературом.

МОРАЛНО БОГОСЛОВЉЕ

64. *МОРАЛНО БОГОСЛОВЉЕ*, рсл. са ретким морфолошким србизмима, око 1830. године. Папир, 28+1 лист, листови разних димензија. Белешке из моралног богословља Јована Чокора. БЕБ ГР 40. – ЛИТ.: Синдик 1991 (40) са литературом.

НАСТАВЛЕНИЈЕ МАЛОЈЕ

65. *НАСТАВЛЕНИЈЕ МАЛОЈЕ*, рус. под јаким цсл. [рсл.] утицајем и ређим србизмима, 1769. Папир, I+38+I лист, 192x155 мм. Веронаука за децу у препису Григорија Тира из Острогона. Записи. ЗБС Quart. Eccl. Slav. 3 (Quart. Vet. Slav. 3). – ЛИТ.: Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 (47).

НАЧЕРТАНИЈА ХРОНОЛОГИЈИ

66. *НАЧЕРТАНИЈА ХРОНОЛОГИЈИ (ВРЕМЕНОЧИСЛЕНИЈА)*, рсл., 1841÷42. Папир, неповезано у листовима, 8°. Белешке са предавања Арсенија Стојковића, архимандрита раковачког, у „клирикалном училишћу карловачком”, касније епископа будимског (без броја). БЕБ ЕР 22. – ЛИТ.: Синдик 1991 (136).

НОМОКАНОН

67. *НОМОКАНОН* (непотпун), српсл., средина XVII в. Папир, II+98+1 лист, 142x95 мм. Поред Номоканона има и других састава. Запис. БЕБ ГР 14. – ЛИТ.: Синдик 1991 (14).

ОКТОИХ ПРВОГЛАСНИК

68. *ОКТОИХ ПРВОГЛАСНИК*, као други део конволута, в. под *СЛУЖБА ПРЕНОСУ МОШТИЈУ СВЕТОГ НИКОЛЕ И ОКТОИХ ПРВОГЛАСНИК*, ББСБ Ms 352.

69. *ОКТОИХ ПРВОГЛАСНИК* (непотпун), српсл., 1570, додатак из двадесетих година XVIII в. и штампани додатак из Октоиха петогласника Б. Вуковића из 1536/37. године. Папир, 383+1 лист (који је одерак и означен као лист 384). I део: 1–264 листа, 280x195 мм; II део: 265(!)–272 листа, 280x195; III део: 276–383 листа, део из штампаног Октоиха петогласника, 283x190 мм. Писарев запис и други записи. БЕБ РА 2. – ЛИТ.: Синдик 1991 (88).

70. *ОКТОИХ ПРВОГЛАСНИК* (одломак), рсл., препис са руског штампаног издања, крај XVIII или почетак XIX в. Папир, 22 листа, 335x245 мм. БЕБ СА 21. – ЛИТ.: Синдик 1991 (83).

ОКТОИХ СЕДМИЧНИ

71. *ОКТОИХ СЕДМИЧНИ* (непотпун), српсл., последња четвртина XVI в. Папир, II+140+2 листа, 292x195 мм. Записи. БЕБ Бреме 1. – ЛИТ.: Синдик 2002 (1).

ОСОБЕНА МЕТОДИКА

72. *ОСОБЕНА МЕТОДИКА ИЛИ ПРАВИЛА ЗА ОСОБЕНЕ ПРЕДМЕТЕ НАСТАВЛЕНИЈА*, српсп., прва половина XIX в. Папир, 28 листова, 8°. Школска предавања из методике наставе. БЕБ ЕР 11. – ЛИТ.: Синдик 1991 (125).

ОТВЈЕТ ПРАВОСЛАВНАГО ЊЕКОЈЕГО ХРИСТИЈАНИНА

73. *ОТВЈЕТ ПРАВОСЛАВНАГО ЊЕКОЈЕГО ХРИСТИЈАНИНА К ЊЕКОЈЕМУ БРАТУ О КАТОЛИЧЕСКОМ НАСИЛИЈИ... И ВАРВАРСКОЈ ГЛАГОЉЕМОЈ УНИЈИ И О УНИЈАТАХ...* Теотикиса Никифороса, рсл. са србизмима, последња четвртина XVIII в. Папир, I+91+1 лист, 240x191 мм. Полемички састав у одбрани православне вере Теотикиса Никифороса са предговором и поговором. БЕБ ГР 31. – ЛИТ.: Синдик 1991 (31) са литературом.

74. *ОТВЈЕТ ПРАВОСЛАВНАГО ЊЕКОЈЕГО ХРИСТИЈАНИНА К ЊЕКОЈЕМУ БРАТУ О КАТОЛИЧЕСКОМ НАСИЛИЈИ... И ВАРВАРСКОЈ ГЛАГОЉЕМОЈ УНИЈИ И О УНИЈАТАХ...* Теотикиса Никифороса, рсл., последња четвртина XVIII в. Папир, V+115 листова, 175x115 мм. Полемички састав у одбрани православне вере Теотикиса Никифороса са предговором и поговором. Записи. БЕБ ГР 32. – ЛИТ.: Синдик 1991 (32) са литературом.

75. *ОТВЈЕТ ПРАВОСЛАВНАГО ЊЕКОЈЕГО К ДРУГОМУ ПРАВОСЛАВНОМУ БРАТУ ОРМОКАТОЛИЦКОМ НАСИЛИЈУ... И О ВАРВАРСКОЈ ГЛАГОЉЕМОЈ УНИЈИ И О УНИЈАТАХ...* Теотикиса Никифороса, рсл. са србизмима, крај XVIII или почетак XIX в. Папир, 87 стр., 365x235 мм. Полемички састав у одбрани православне вере Теотикиса Никифороса са предговором и поговором. Записи. БЕБ СА 22. ЛИТ.: Синдик 1991 (84) са литературом.

76. *ОТВЈЕТ ПРАВОСЛАВНАГО ЊЕКОЈЕГО ХРИСТИЈАНИНА К ЊЕКОЈЕМУ БРАТУ О КАТОЛИЧЕСКОМ НАСИЛИЈИ... И ВАРВАРСКОЈ ГЛАГОЉЕМОЈ УНИЈИ И О УНИЈАТАХ...* Теотикиса Никифороса, рсл., последња четвртина XVIII или прва четвртина XIX в. Папир, II+103+1 лист, 225x185 мм. Полемички састав у одбрани православне вере Теотикиса Никифороса са предговором и поговором. Записи. БЕБ ШИК 5. – ЛИТ.: Синдик 2002 (2) са литературом.

ПАНАГИРИК

77. *ПАНАГИРИК*, српсл., XVI в., око 1580. (свакако до 1581). Папир, I+182+II+I лист, 205x135 мм. Међу текстовима слова су дела раних словенских аутора и заступљена је богата српска хагиографска грађа. Записи. Раније је кодекс припадао некадашњој српској православној цркви у Титошу. ЗБС Quart. Eccl. Slav. 19. – ЛИТ.: Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 (40) са литературом.

ПАСТИРСКО БОГОСЛОВЉЕ

78. *ПАСТИРСКО БОГОСЛОВЉЕ*, по налогу Дионисија Поповића, срп. са рускословенизмима, трећа деценија XIX в., до 1828. Папир, књига I: IV+394 стр.+1 лист; књига II: 1+395-794 стр.+1 лист; књига III: 1+795-1190 стр.+3 листа; књига IV: I+1191-1602 стр.+3 листа; књига V: I+1603-1986 стр.+1 лист; књига VI: I+1987-2293+3 листа, 235/238x195/200 мм. Пастирско богословље у шест књига. Највероватније превод Луке Милованова. БЕБ ДП 25/1-6. – ЛИТ.: Синдик 1991 (113) са литературом.

79. *ПАСТИРСКО БОГОСЛОВЉЕ*, рсл., око 1830. Папир, књига I: I+22 листа, 280x213 мм; књига II: 30 листова, 280x210 мм. Белешке из пастирског богословља Јована Чокора у Карловачкој богословији. БЕБ ГР 41/1,2. – ЛИТ.: Синдик 1991 (41) са литературом.

ПРИМЈЕЧАНИЈА КО БОГОСЛОВИЈИ ПАСТИРСКОЈ

80. *ПРИМЈЕЧАНИЈА КО БОГОСЛОВИЈИ ПАСТИРСКОЈ*, рсл., 1838. Папир, 114 листова, 8°. Школска предавања (4400). Белешка. БЕБ ЕР 9. – ЛИТ.: Синдик 1991 (123).

ПЕСМАРИЦА

81. *ПЕСМАРИЦА*, цсл. [рсл.] и слсрп., 1769. Папир, 21 лист, 200x145 мм. Садржи песме претежно побожног садржаја, које је, изузев једну, преписао највероватније Илија Радишић у Будиму. Записи. ЗБС Quart. Eccl. Slav. 5. – ЛИТ.: Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 (50).

ПОВЕСТ О ЋИРИЛУ И МЕТОДИЈУ

82. *ПОВЕСТ О ЋИРИЛУ И МЕТОДИЈУ* (непотпуна), по налогу Дионисија Поповића, срп. са рускословенизмима, 1820. година. Папир, IV + (накнадно убачена свешчица III+10 стр.) 160 стр.+5 листова, 242x192 мм. Живот светог Ћирила и Методија од Теофилакта, архиепископа охридског, највероватније превод Луке Милованова. БЕБ ДП 11. ✕ ЛИТ.: Синдик 1991 (98) са литературом.

ПОЛЕМИКА

83. *ПОЛЕМИКА*, рсл., око 1830. Папир, I+12 листова, разних димензија. Белешке Јована Чокора из Карловачке богословије. БЕБ ГР 42. – ЛИТ.: Синдик 1991 (42) са литературом.

ПОМЕНИК

84. *ПОМЕНИК ОПШТИ МАНАСТИРА ГРАБОВЦА*, рсл., око 1730/3. године. Папир, V+46 листова, 200x150 мм. Записи. БЕБ ГР 10. – ЛИТ.: Синдик 1991 (10).

85. *ПОМЕНИК МАНАСТИРА ГРАБОВЦА* („општи лист“), српсл., трећа четвртина XVII в. Папир, 117 листова, 305x210 мм. Записи. БЕБ ГР 7. – ЛИТ.: Синдик 1991 (7).

86. *ПОМЕНИК МАНАСТИРА ГРАБОВЦА (ПОМЕНИК (ПАРУСИЈА) МАНАСТИРА ГРАБОВЦА)*, рсл. са елементима срп., понегде мађ. писмо, 1730–1896. Папир, III+441 лист, 198x155 мм. Записи. БЕБ ГР 9. – ЛИТ.: Синдик 1991 (9).

87. *ПОМЕНИК МАНАСТИРА КОВИНА* („општи лист“), српсл, 1712–1755. Папир, 118 листова, 300x198 мм. Записи. БЕБ ГР 6. – ЛИТ.: Синдик 1991 (6).

ПОУКЕ И СЛОВА ОТАЦА

88. *ПОУКЕ И СЛОВА ОТАЦА* (одломак), рсл., прва четвртина XVII в. Папир, 133 листа, 250x175 мм. Новија белешка. БЕБ ШИК 1. – ЛИТ.: Синдик 1991 (94).

ПОУЧНА СЛОВА

89. *ПОУЧНА СЛОВА ИЛИЈЕ МИЊАТИЈА*, по налогу Дионисија Поповића, највероватније превод Луке Милованова, срп. са рускословенизмима, 1827. Папир, V+426 стр.+3 листа, 245x195 мм. БЕБ ДП 22. – ЛИТ.: Синдик 1991 (110) са литературом.

ПРАВИЛА ЗА СВЕШТЕНСТВО

90. *ПРАВИЛА ЗА ПРЕЗВИТЕРЕ И ЂАКОНЕ*, издао их је митрополит Викентије Јовановић, а објављује их митрополит Павле Ненадовић, рсл., 1753. Папир, II+17 листова, 340x223 мм. Каснији препис. БЕБ ЕР 36.

91. *ПРАВИЛА ЕПИСКОПА ДИОНИСИЈА НОВАКОВИЋА ЗА ПОДРУЧНО СВЕШТЕНСТВО* (текст правила је исти као у рукопису који у актуелном

Инвентару има број 90 и који је издао митрополит Викентије Јовановић, а 1749. објавио их митрополит Павле Ненадовић). рсл., на верзо страни последњег листа је текст на мађарском језику, 1822. Папир, II+17 листова, 410x247 мм. Овај каснији препис урадио је Јован Живковић, парох мохачки. БЕБ ЕР без броја.

ПРАВОВЈЕРИЈЕ СВЈАТИЈА ГРЕЧЕСКИЈА ЦЕРКВЕ

92. *ПРАВОВЈЕРИЈЕ СВЈАТИЈА ГРЕЧЕСКИЈА ЦЕРКВЕ ПОКАЗАНО ОТ ДАНИЛА ХЕНРИХА ПУРГОЛДА*, штампано је 1774. године на немачком језику, а превод је урадио Захарије Орфелин 1777. године, слрп. Папир, I+63+III листа, 193x120 мм. Препис Ј. Петровића из 1822. године. Белешка преписивачева. БЕБ ЕР 32.

ПРИМЈЕЧАНИЈА КО ИСТОРИЈИ ЦЕРКОВНОЈ ОТНОСЈАШЧАЈАСЈА

93. *ПРИМЈЕЧАНИЈА КО ИСТОРИЈИ ЦЕРКОВНОЈ ОТНОСЈАШЧАЈАСЈА*, рсл., прва половина XIX в. Папир, 60+11 листова, 8°. Школска предавања из историје цркве (без броја). – БЕБ ЕР 8. – ЛИТ.: Синдик 1991 (122).

ПРОГНОСТИКОН

94. *ПРОГНОСТИКОН* цсл. [рсл.] и слрп., девета деценија XVIII в. Папир, 116 страна, 250x192 мм. Прогнозира метеоролошке прилике и историјске судбине по периодима када поједине од планета „царствују”. Садржи и текстове духовног садржаја. Записи. БЕБ ГР 15. – ЛИТ.: Синдик 1991 (15).

ПРОЛЕГОМЕНА О БОГОСЛОВИЈИ...

95. *ПРОЛЕГОМЕНА О БОГОСЛОВИЈИ ВООПШЧЕ, ПРЕДМЕТЈЕ ЈЕЈА, РАЗДЈЕЉЕНИЈИ, НАЧАЉЕХ И ОСНОВАНИЈАХ ЈЕЈА*, део I, рсл., прва половина XIX в. Папир, 80+I прикорични лист, 8°. Школска предавања из догматике. БЕБ ЕР 10. – ЛИТ.: Синдик 1991 (124).

ПРОЛОГ СТИХОВНИ

96. *ПРОЛОГ СТИХОВНИ* (непотпун), српсл., крај XIV или почетак XV в. и седма или осма деценија XVI в. Папир, I+I+297+83+I лист, 290x210 мм. Пролог за месеце јануар – април у првој половини године и пролог за месеце јул – август у другој половини године. Један од писара је Роман. Записи. УББ Cod. Slav. 9. – ЛИТ.: Стефановић 1998, (216–225) са ранијом литературом.

ПРОЛОГ СТИХОВНИ

97. *ПРОЛОГ СТИХОВНИ ЗА ЈУН, ЈУЛ И АВГУСТ*, српсл., 1575. Папир, 151+1 лист, 310x210 мм. Стиховни пролог летњи. Пролошко житије кнеза Лазара 15. јуна. Запис писара Василија и други записи. БЕБ ГР 5. – ЛИТ.: Синдик 1991 (5).

ПРОПЕДИЈА

98. *ПРОПЕДИЈА*, Катихизис кроз питања и одговоре „словесњејшаго јеромонаха” и „философији и богословији чрезвичајнаго учитеља” Дионисија Новаковића, предвиђен за наставу у 1744. години, рсл., вероватно пре почетка 1744. школске године. Папир, I+59+VI листова, 193x150 мм. Препис јерођакона Данила у Манастиру Грабовцу 1746, Запис преписивачев. БЕБ ГР 63.

ПРОПИС

99. *ПРОПИС СОДЕРЖАШЧИЈ РУКОПИСНАЈА ПИСМЕНА*, слрп., 1809. Папир, 12 листова, 8°. Школски приручник за увежбавање писања слова Трифуна Стојковића, ђакона и учитеља мокринског (без броја). БЕБ ЕР 12. – ЛИТ.: Синдик 1991 (126).

ПРОПОВЕДИ

100. *КЊИГА ПРОПОВЕДИ*, рсл., трећа четвртина XVIII в., свакако после 1757. године. Папир, 224 листа, 222x170 мм. Поред поучних слова, садржи *Трактат о исхожденију Свјатаго Духа и Епитом* Дионисија Новаковића. БЕБ ГР 27. – ЛИТ.: Синдик 1991 (27) са литературом.

ПСАЛТИР

101. *ПСАЛТИР* (одломак), рсл., крај XVIII – почетак XIX в. Папир, 6 листова, 195x116 мм. БЕБ ШИК 3. – ЛИТ.: Синдик 1991 (96).

ПСАЛТИР С ПОСЛЕДОВАЊЕМ

102. *ПСАЛТИР С ПОСЛЕДОВАЊЕМ* (непотпун), српсл., око 1545. Папир, 213+2 листа, 275x210 мм. Запис писара, поп Јована и јеромонаха Гаврила и други записи. БЕБ СА 1. – ЛИТ.: Синдик 1991 (63).

103. *ПСЛТИР С ПОСЛЕДОВАЊЕМ* (непотпун), српсл., четрдесете године XVI в. Папир, III+368 листова, 140x100 мм. Има и састава посвећених словенским и српским светима. Записи. БЕБ СА 6. – ЛИТ.: Синдик 1991 (68).

104. *ПСАЛТИР С ПОСЛЕДОВАЊЕМ* (непотпун), манастир Милешева, по налогу игумана Данила, штампари јеромонах Мардарије и Теодор, 30. октобар 1544. године, рукописни део из треће четвртине XVI в. Папир, III+393 листа, 198x152 мм. На крају штампаног текста рукописни додатак на српскословенском језику, у којем се налази препис *Указа за држање псалтира* св. Саве. БЕБ ГР 56. – ЛИТ.: Синдик 1991 (56) са литературом.

105. *ПСАЛТИР С ПОСЛЕДОВАЊЕМ* (непотпун), српсл., друга половина XVI в. Папир, I+245 листова 300x205 мм. У месецослову тропара и кондака наводе се јужнословенски и српски свети. Записи. У српску православну цркву у Медини (СПЦМ), где се кодекс сада налази, вероватно је доспео из Манастира Грабовца (уписана цифра 16 означава број кодекса у некадашњој збирци књига Манастира Грабовца). – ЛИТ.: Стефановић 1999.

106. *ПСАЛТИР С ПОСЛЕДОВАЊЕМ*, српсл., крај XVI в. и 1668 година. Папир, 586 листова, 146x98 мм. У месецослову тропари словенских и српских светих. Записи. БЕБ ГР 12. – ЛИТ.: Синдик 1991 (12).

107. *ПСАЛТИР С ПОСЛЕДОВАЊЕМ* (непотпун), српсл., прва трећина XVII в. Папир, 126 листова, 190x140 мм. БЕБ ГР 17. – ЛИТ.: Синдик 1991 (17).

РАСПРАВА ИЗ ЛИТУРГИКЕ

108. *РАСПРАВА ИЗ ЛИТУРГИКЕ, ПРОПОВЕДИ И ПЕСМЕ*, цел. [рсл.] са утицајима срп., делови на рум., прва четвртина XVIII в. Папир, 88 листова, 200x165 мм. Садржи излагање из литургије (исти као у Eccl. Slav. 4) са беседама за одређене прилике и песмама. Беседе и песме су вероватно касније додате. Према литератури, можда је неке од текстова исписао Арсеније Поповић, коме је, по свој прилици, кодекс својевремено и припадао. На задњој корици је забележена година 1762. ЗБС Quart. Eccl. Slav. 2. – ЛИТ.: Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 (45).

РИТОРИКА ЦЕРКОВНАЈА

109. *РИТОРИКА ЦЕРКОВНАЈА*, рсл., прва половина XIX в. Папир, IV+101+15 листова, 8°. Школска предавања из црквене реторике (без броја). – БЕБ ЕР 26. – ЛИТ.: Синдик 1991 (140).

РУКОПИСНА ДРАМА

110. *РУКОПИСНА ДРАМА* (непотпуна), слсрп., прва половина XIX в. Папир, 105 листова, 153x85 мм. Радња драме је заснована на старозаветној причи о Јосифу и његовој браћи. БЕБ ЕР 31.

О СВЕТИМ ТАЈНАМА

111. *О СВЕТИМ ТАЈНАМА*, рсл., средина XVIII в. Папир, II+160 листова, 210x150 мм. БЕБ ГР 22. – ЛИТ.: Синдик 1991 (22).

СВЈАТИЈА ЦЕРКВЕ ЦЕРЕМОНИЈИ И ОБРЈАДИ

112. *СВЈАТИЈА ЦЕРКВЕ ЦЕРЕМОНИЈИ И ОБРЈАДИ*, рсл. са србизмима, 1829. Папир, I+149 листова, 240x190 мм. Текстови о црквеним „церемонијама и обредима”, које је са грчког и мађарског језика превео Гаврило Грегоријевић, парох јегарски. Записи. БЕБ ШИК 8. – ЛИТ.: Синдик 2002 (5).

СЛАВЕНСКАЈА ГРАМАТИКА

113. *СЛАВЕНСКАЈА ГРАМАТИКА*, српс., препис из 1821. Папир, 34 стр., 8°. Школска предавања „из славенскија граматике”. Белешка. БЕБ ЕР 6. – ЛИТ.: Синдик 1991 (120).

СЛУЖАБНИК

114. *СЛУЖАБНИК* (непотпун), српс., трећа четвртина XVI в. Папир, I+215+I лист, 205x150 мм. Записи. ЗБС Quart. Eccl. Slav. 15. – ЛИТ.: Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 (33).

115. *СЛУЖАБНИК* (непотпун), српс., XVII в. Папир, 91 лист, 170x115 мм. Записи. УББ Cod. slav. 11. – ЛИТ.: Cleminson 1995 (11).

СЛУЖБЕ

116. *СЛУЖБА ПРЕНОСУ МОШТИЈУ СВЕТОГ НИКОЛЕ И ОКТОИХ ПРВОГЛАСНИК* (конволут), српс., 1594. и крај XVI или почетак XVII в. Папир, I+235+I лист, 295x210 мм. Запис писара Крагуја у првом делу конволута, као и други записи. Рукопис је раније припадао Ћипровачкој цркви у Сентандреји, па је 1732. године поклоњен српској православној цркви у Адоњу (Фејерска жупанија), која данас више не постоји. ББСБ Ms 352. – ЛИТ.: Стефановић 2001 (стр. 252–269) са литературом.

117. *СЛУЖБА ПРЕНОСУ МОШТИЈУ СТЕВАНА ШТИЉАНОВИЋА*, рсл., између 1770. и 1780. Папир, 6+16 листова, 239x178 мм. Препис Антонија Грабовачког. БЕБ ГР 35. – ЛИТ.: Синдик 1991 (35).

118. *СЛУЖБЕ СВ. АТАНАСИЈУ ВЕЛИКОМ И ПРЕПОДОБНОЈ МАРИЈИ*, рсл., 1847. Папир, 18 листова, 215x182 мм. Запис писара, делимично и састављача „Аврама дијака из Манастира Раковца”. БЕБ ГР 34. – ЛИТ.: Синдик (34).

СОБРАНИЈЕ РАЗНИХ ВЕШЧЕЈ ЦЕРКОВНИХ

119. *СОБРАНИЈЕ РАЗНИХ ВЕШЧЕЈ ЦЕРКОВНИХ*, рсл., 1808–1812. Папир, II+4+724 стране, 235x175 мм. Дело јегарског свештеника Гаврила Грегоровића је уџбеник за омладину и „просте људе”, који садржи превод са грчког на „славеносерпски прости језик” разних текстова из Старог завета, Новог завета и из црквене историје са тумачењима. Записи. БЕБ ШИК 7. – ЛИТ.: Синдик 2002 (4).

СОКРАШЧЕНИЈЕ ИСТОРИЈИ ЦЕРКОВНИЈА

120. *СОКРАШЧЕНИЈЕ ИСТОРИЈИ ЦЕРКОВНИЈА*, рус. под јаким утицајем цел. [рсл.], крај XVIII или почетак XIX в. Папир, I+110+I лист, 195x115 мм. Записи. ЗБС Oct. Eccl. Slav. I. – ЛИТ.: Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 (49).

СРБЉАК

121. *СРБЉАК АНТОНИЈА ГРАБОВАЧКОГ*, рсл., 1759. Папир, X+10 (фолијација) +53+18+1 лист, 200x165 мм. Литургијски састави посвећени српским и словенским светима. Запис писара Антонија и други записи. БЕБ ГР 28. – ЛИТ.: Синдик 1991 (28) са литературом.

ТЕОФИЛАКТОВО ТУМАЧЕЊЕ ЈЕВАНЂЕЉА

122. *ТЕОФИЛАКТОВО ТУМАЧЕЊЕ ЈЕВАНЂЕЉА ПО ЛУКИ*, по налогу Дионисија Поповића, срп. са рускословенизмима, 1821. Папир, књига I: II+474 стр.+1 лист; књига II: наставља се пагинација из прве књиге 475–1001, 227x195 мм. Вероватно превод Луке Милованова. БЕБ ДП 20/1-2. – ЛИТ.: Синдик 1991 (108) са литературом.

123. *ТЕОФИЛАКТОВО ТУМАЧЕЊЕ ЈЕВАНЂЕЉА ПО МАТЕЈУ И МАРКУ*, по налогу Дионисија Поповића, срп. са рускословенизмима, 1821. Папир, књига I: VIII+563/564 стр.+I лист; књига II: I+127+1 лист, 235x195 мм. Вероватно превод Луке Милованова. БЕБ ДП 19/1-2. – ЛИТ.: Синдик 1991 (107) са литературом.

124. *ТЕОФИЛАКТА ЕПИСКОПА БОЛГАРСКОГ СКАЗАНИЈЕ НА ЧЕТИРИ ЕВАНГЕЛИСТА*, срп. са рејим рускословенизмима, 1821–1822. Папир, I лист+310 страна+4 листа+147 страна+7 страна+48 листова, 250x200 мм. Теофилактово тумачење четири јеванђеља. Превод Луке Милованова. Записи. БЕБ ШИК 9. – ЛИТ.: Синдик 2002 (6) са литературом.

ТЕФТЕР

125. *ТЕФТЕР МАНАСТИРА ГРАБОВЦА*, срп., 1747–1751. Папир, 87 листова, 170x110 мм. Садржи евиденцију прилога новцу и натури, као и податке из економског живота манастира. БЕБ ГР 11. – ЛИТ.: Синдик 1991 (11).

126. *ТЕФТЕР МАНАСТИРА КОВИНА*, срп., 1764–1794. Папир, 306 листова, 240x190 мм. Рачунска књига са евиденцијом прилога и трошкова, садржи значајне податке за економску историју манастира Ковина у наведеном периоду. Записи. БЕБ ГР 8. – ЛИТ.: Синдик 1991 (8).

ТИПИК ЈЕРУСАЛИМСКИ

127. *ТИПИК ЈЕРУСАЛИМСКИ* (непотпун), српсл., XVI в. Папир, 167 листова, 290x210 мм. Записи. Према једном запису кодекс је некада припадао Манастиру Ковиљу. УББ Cod. Slav. 10. – ЛИТ.: Cleminson 1995 (10).

ТРЕБНИК

128. *ТРЕБНИК* (одломак), рсл., прва четвртина XIX в. Папир, 20 листова, 240x185 мм. Садржи разне чинове. Запис. БЕБ ШИК 4. – ЛИТ.: Синдик 1991 (97).

ТРИОД ПОСНИ

129. *ТРИОД ПОСНИ*, српсл., вероватно крај XV в. Папир, 297 листова, 260x195 мм. Има и седалне из октоиха. Записи. БМАН Ms 10.403. – ЛИТ.: Ангушева, Димитрова 1997.

130. *ТРИОД ПОСНИ*, (непотпун), српсл., 1646. Папир, 341+1 лист, 310x190 мм. Запис. БЕБ СИГ 1. – ЛИТ.: Синдик 1991 (93) са литературом.

131. *ТРИОД ПОСНИ*, српсл., 1698. и 1712. Папир, I+432 листа, 305x188 мм. Записи писара Михаила. БЕБ СА 17. – ЛИТ.: Синдик 1991 (79) са литературом.

ТРИОД ЦВЕТНИ

132. *ТРИОД ЦВЕТНИ*, („ЛОВРАНСКИ ТРИОД”), најстарији део је један лист при корици исписан буг-мак. редакцијом, друга половина XII или прва половина XIII в.; текст самог рукописа је српсл., највећи део исписан крајем XIII или почетком XIV в. са млађим умецима из XVI в. Пергамент (109 листова) са умецима од папира (46 листова), 154+1 лист, 245x180 мм, 240x172 мм. Запис тајнописом једног од млађих писара Јована дијака и други записи. БЕБ ЛОВ 1. – ЛИТ.: Стефановић 1997.

133. *ТРИОД ЦВЕТНИ* (непотпун), српсл., друга четвртина XVI в. Папир, 199 листова, 300x205 мм. Раније је припадао некадашњој српској православној цркви у Адоњу (Фејерска жупанија). МСБ инвентарски број: 567/1913. – ЛИТ.: Стефановић 2001 (2).

134. *ТРИОД ЦВЕТНИ* (непотпун), српсл., друга половина XVI в. Папир, I+280 листова, 300x190 мм. Записи. РБШ 1950. – ЛИТ.: Magyarországi szláv kéziratok 1990 (10).

135. *ТРИОД ЦВЕТНИ*, српсл., крај XVII – прва деценија XVIII в. Папир, I+465 листова, 305x185мм. Осим основног текста цветног триода, садржи и друге саставе. На основу палеографско-ортографске анализе текст је преписао Михаило, писар рукописа под бројем 131. БЕБ СА 18. – ЛИТ.: Синдик 1991 (80) са литературом.

ТУМАЧЕЊЕ БИБЛИЈСКИХ КЊИГА

136. *ТУМАЧЕЊЕ ДРУГЕ, ТРЕЋЕ И ЧЕТВРТЕ КЊИГЕ МОЈСИЈЕВЕ: ИЗЛАЗАК, ЛЕВИТСКА И БРОЈЕВИ*, по налогу Дионисија Поповића, срп. са рускословенизмима, 1820. Папир, I+488 стр.+4 листа, 232x195 мм. Тумачења Јована светих отаца, која је вероватно превео Лука Милованов. БЕБ ДП 13. – ЛИТ.: Синдик 1991 (101) са литературом.

137. *ТУМАЧЕЊЕ ДРУГЕ И ТРЕЋЕ КЊИГЕ ЦАРСТВА*, по налогу Дионисија Поповића, срп. са рускословенизмима, 1820. година. Папир, I+536 стр.+I лист, 233x192 мм. Тумачења светих отаца, која је вероватно превео Лука Милованов. БЕБ ДП 17. – ЛИТ.: Синдик 1991 (105) са литературом.

138. *ТУМАЧЕЊЕ ЗАКОНА ПОНОВЉЕНИХ И СИНОПСИС НА ПЕТ КЊИГА МОЈСИЈЕВИХ*, по налогу Дионисија Поповића, срп. са рускословенизмима, 1820. Папир, IX+384 стр., 232x195 мм. Тумачења светих отаца, која је вероватно превео Лука Милованов. БЕБ ДП 14. – ЛИТ.: Синдик 1991 (102) са литературом.

139. *ТУМАЧЕЊЕ ЈЕВАНЂЕЉА* (непотпуно), рсл., прва четвртина XVI в. Папир, 401 лист, 268x185 мм. Запис писара и други записи. БЕБ ЂУР 1. – ЛИТ.: Синдик 1991 (91).

140. *ТУМАЧЕЊЕ КЊИГЕ ИСУСА НАВИНА, КЊИГЕ О СУДИЈАМА И КЊИГЕ О РУТИ*, по налогу Дионисија Поповића, срп. са рускословенизмима, 1820. Папир, I+328 стр., 235x195. Тумачења светих отаца, која је вероватно Лука Милованов превео. БЕБ ДП 15. – ЛИТ.: Синдик 1991 (103) са литературом.

141. *ТУМАЧЕЊЕ КЊИГЕ ПОСТАЊА*, по налогу Дионисија Поповића, претежно срп. са рускословенизмима, 1820. Папир, књига I: II+394 стр.+15 листова+5

листова, 235x195; књига II: I+511 (512) стр.+1 лист, 235x195 мм. Тумачења светих отаца, која је вероватно превео Лука Милованов. БЕБ ДП 12/1-2. – ЛИТ.: Синдик 1991 (99) са литературом.

142. *ТУМАЧЕЊЕ КЊИГЕ ПОСТАЊА*, по налогу Дионисија Поповића, срп. са рускословенизмима, 1820. Папир, књига I: I+418 стр.+6 листова, 235x195 мм; књига II: I+311-726/727 стр.+4 листа, 235x195 мм. Тумачења светих отаца, која је вероватно Лука Милованов превео. БЕБ ДП 12/1а-1а. – ЛИТ.: Синдик 1991 (100) са литературом.

143. *ТУМАЧЕЊЕ НЕДЕЉНИХ ЈЕВАНЂЕЉА ПО ЈОВАНУ И МАРКУ*, по налогу Дионисија Поповића, срп. са рускословенизмима, трећа деценија XIX в., до 1828. године. Папир, I+435 стр.+4 листа, 235x135 мм. Вероватно превод Луке Милованова. БЕБ ДП 23. – ЛИТ.: Синдик 1991 (111) са литературом.

144. *ТУМАЧЕЊЕ ПРВЕ КЊИГЕ ЦАРСТВА*, по налогу Дионисија Поповића, срп. са рускословенизмима, 1820. Папир, I+255 стр., 235x195 мм. Тумачења светих отаца, која је вероватно Лука Милованов превео. БЕБ ДП 16. – ЛИТ.: Синдик 1991 (104) са литературом.

145. *ТУМАЧЕЊЕ ЧЕТВРТЕ КЊИГЕ ЦАРСТВА*, по налогу Дионисија Поповића, срп. са рускословенизмима, 1820. Папир, I+450 стр.+5 листова, 235x195 мм. Тумачења светих отаца, која је вероватно Лука Милованов превео. БЕБ ДП 18. – ЛИТ.: Синдик 1991 (106) са литературом.

УВОД У НАУКУ ХРИСТИЈАНСКУ ИЛИ КАТИХИЗИС

146. *УВОД У НАУКУ ХРИСТИЈАНСКУ ИЛИ КАТИХИЗИС*, срп., прва половина XIX в. Папир, IV+20+4 стр., 8°. Школска предавања (без броја). БЕБ ЕР 19. – ЛИТ.: Синдик 1991 (133).

УВОД У СВЕТО ПИСМО НОВОГ ЗАВЕТА

147. *УВОД У СВЕТО ПИСМО НОВОГ ЗАВЕТА*, срп., 1896. Папир, 352 стр., 300x233 мм. Хектографијом умножена скрипта јеромонаха Илариона Зејемског, професора богословије у Сремским Карловцима (скрипта бр. 4518). Скрипта преписао Душан Отлакан. БЕБ ЕР 17. – ЛИТ.: Синдик 1991 (131).

УВОД У ФИЛОЗОФИЈУ

148. *УВОД У ФИЛОЗОФИЈУ*, рус. и лат., 1806–1810. Папир, I+71+1 лист, 210x170 мм. Белешке студента Ивана Гороховцова са предавања из филозофије. Записи. БЕБ ГР 21. – ЛИТ.: Синдик 1991 (21).

ХРОНОЛОГИЈА

149. *ХРОНОЛОГИЈА*, рсл., око 1830. Папир, 8 листова, 250x205 мм. Школске белешке Јована Чокора, карловачког ђака, о рачунању времена. БЕБ ГР 44. – ЛИТ.: Синдик 1991 (44) са литературом.

ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉЕ

150. *ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉЕ* (непотпуно), српсл., прве деценије XVI в. Папир, 219 листова, 298x210 мм. Записи. СПЦМ (уписани инв. бр. 33 вероватно означава место кодекса у некадашњој збирци књига Манастира Грабовца). – ЛИТ.: Стефановић 1999.

151. *ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉЕ* (непотпуно), српсл., 1551. Папир, II+303+2 листа, 305x195 мм. Запис тајнописом писара Кирила и други записи. БЕБ ГР 1. – ЛИТ.: Синдик 1991 (1) са литературом.

152. *ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉЕ* (непотпуно), српсл., друга четвртина XVI и крај XVII и почетак XVIII в. Папир, 286 листова, 260x190 мм. Записи. БЕБ РА 1. – ЛИТ.: Синдик 1991 (87).

153. *ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉЕ* (оковано „*ГРАБОВАЧКО ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉЕ*“), српсл, средина XVI в. Папир, VIII+279+8 листова, 310x213 мм. Записи и белешке. Оков књиге је вероватно рад кујунџије Вука из Бечкерека из друге половине XVII в.² БЕБ ГР 64.

154. *ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉЕ* (непотпуно), српсл., средина XVI в. Папир, 246+II листа, 295x190 мм. Записи. БЕБ СБ 3.

155. *ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉЕ* (непотпуно), српсл., трећа четвртина XVI в. Папир, 251 лист, 302x200 мм. Записи. БЕБ СА 4. – ЛИТ.: Синдик 1991 (66).

156. *ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉЕ* (непотпуно), српсл., трећа четвртина XVI в. Папир, 125 листова, 315x215 мм. БЕБ СА 24. ЛИТ.: Синдик 1991 (86).

157. *ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉЕ*, српсл., последња деценија XVI в. Папир, III+293+III листа, 305x205 мм. Запис из 1597. године минијатуристe презвитера Страхиње и други записи. Рукопис је раније припадао Ћипровачкој цркви у Сентандреји, па је 1732. године поклоњен српској православној цркви у Адоњу (Фејерска жупанија), која данас више не постоји. МСБ инвентарски број: 567/1913. – ЛИТ.: Стефановић 2001 (1) са литературом.

¹ Према љубазном саопштењу Косте Вуковића, стручног руководиоца Музеја Српске православне Епархије будимске, на чему му се овом приликом захваљујемо.

ЧИНОВИ

158. *ЧИНОВИ ДОПОЛНИТЕЛНОГ ТРЕБНИКА*, рсл. са ретким морфолошким србизмима, око 1835. Папир, I+36 листова, 227x172 мм. Молитвеник са разним чиновима из Допoлнителног требника. Запис писара Атанасија Плавшића и други записи. БЕБ ГР 33. – ЛИТ.: Синдик 1991 (33) са литературом.

ЧИСЛЕНИЦА

159. *ЧИСЛЕНИЦА*, слрп., прва половина XIX в. Папир, 16 листова, 8°. Школске белешке из рачунања (без броја). БЕБ ЕР 13. – ЛИТ.: Синдик 1991 (127).

160. *ЧИСЛЕНИЦА*, слрп., прва половина XIX в. Папир, I+18+1 лист, 8°. Школске белешке из рачунања (без броја). БЕБ ЕР 14. – ЛИТ.: Синдик 1991 (128).

161. *ЧИСЛА РАЗБИЈЕНА*, слрп., прва половина XIX в. Папир, 25 листова, 8°. Школске белешке о разломцима (без броја). БЕБ ЕР 15. – ЛИТ.: Синдик 1991 (129).

ЦРКВЕНА ИСТОРИЈА МЕЛЕТИЈА, МИТРОПОЛИТА АТИНСКОГ

162. *ЦРКВЕНА ИСТОРИЈА МЕЛЕТИЈА*, митрополита атинског, по налогу Дионисија Поповића, срп. са рускословенизмима, трећа деценија XIX в., до 1828. Папир, књига I: IX+448 стр.+1 лист; књига Ia: I+415 стр.+2 листа; књига II: (за време обраде није била на месту); књига III: I+856–1291 стр.+2 листа; књига IV: I+1292–1617 стр.+5 листова; књига V: I+1618–2006 стр.+4 листа; књига VI: I+2007–2390 стр.+6 листова; књига VII: I+2392–3011 стр.+1 лист; књига VIII: I+3012–3446 стр.+6 листова; књига IX: I+3447–4033 стр.+4 листа; књига X: I+4034–4414 стр.+1 лист, 235x195 мм. Претпоставља се да је ове књиге, као и остале које су исписане по налогу владике Дионисија Поповића, превео Лука Милованов. БЕБ ДП 26/1-10. – ЛИТ.: Синдик 1991 (114) са литературом.

ИЗВОРИ ЗА ИЗРАДУ ИНВЕНТАРСКИХ ЈЕДИНИЦА

Ангушева, Димитрова 1997 – А. Ангушева, М. Димитрова, *Рукопись Ms 10.403 Библиотеки Венгерской академии наук*, *Studia Slavica Hungarica*, 42, Budapest 1997, 37–44.

Инвентар РЗ БЕБ – *Инвентар рукописне збирке Библиотеке Епархије будимске* [у рукопису].

Cleminson 1995 – R. Cleminson, *The Cyrillic Manuscript Codices of Budapest University Library*, *Polata Knigopisnaja*, 27–28, Amsterdam 1995.

Cleminson, Moussakova, Voutova, Karsay 2006 – *Catalogue of the Slavonic Cyrillic Manuscripts of the National Széchényi Library*, R. Cleminson, E. Moussakova, N. Voutova, O. Karsay, Budapest 2006.

Magyarországi szláv kéziratok 1990 – *Magyarországi szláv kéziratok I* [Словенски рукописи у Мађарској I], Budapest 1990.

Синдик 1991 – Н. Р. Синдик, М. Гроздановић-Пајић, К. Манозиси, *Опис рукописа и старих штампаних књига Српске православне епархије будимске у Сентандреји*, Опис југословенских ћирилских рукописа III, Београд – Нови Сад 1991.

Синдик 2002 – Н. Р. Синдик, *Приновљене рукописне, старе и ретке штампане књиге у Библиотеци Српске православне епархије будимске у Сентандреји*, Археографски прилози, 22/23, Београд 2002, 401- 443.

Стефановић 1997 – Д. Стефановић, *Ловрански триод – најстарија црквена књига у Будимској епархији*, Српски календар за просту 1997 годину, Будимпешта 37–40.

Стефановић 1998 – Д. Стефановић, *Три ћирилска рукописа Универзитетске библиотеке у Будимпешти*, *Studia Slavica Hungarica*, 43, Budapest 1998, 203–250.

Стефановић 1999 – Д. Стефановић, *Два стара рукописа у Медини*, Епархија будимска, 3-4, Сентандреја-Будимпешта 1999, 11–12.

Стефановић 1999/1 – Д. Стефановић, *Рукопис службног минеја из Титоша*, Српски календар за просту 1999. годину, Будимпешта, 57–61.

Стефановић 2001 – Д. Стефановић, *Три ћирилска рукописа некадашње православне цркве у Адоњу*, *Studia Slavica Hungarica*, 46, Budapest 2001, 219–269.

Хауптова 1961 – Z. Hauptová, *Debrecínský rukopis církevněslovanských liturgických minejí*, *Slavica*, I, Debrecen 1961, 85–94 (са 4 илустрације на крају).

СПИСАК СКРАЋЕНИЦА

А. СКРАЋЕНИЦЕ НАЗИВА УСТАНОВА ИЛИ ЦРКВЕ У КОЈИМА СЕ ЧУВАЈУ РУКОПИСИ

- БРЦОД – Велика библиотека Реформатског црквеног округа [бискупије] у Затисју и Реформатског Колегија у Дебрецину, Дебрецин (Tiszántúli Református Egyházkerület és Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtára, Debrecen)
- ББСБ – Бискупска библиотека, Стони Београд (Püspöki Könyvtár, Székesfehérvár)
- БЕБ – Библиотека Српске православне епархије будимске, Сентандреја (Budai Szerb Orthodox Egyházmegye Könyvtára, Szentendre)
- ЗБС – Земаљска библиотека ”Сечењи”, Будимпешта (Országos Széchényi Könyvtár, Budapest)
- БМАН – Библиотека Мађарске академија наука, Будимпешта (Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Budapest)
- МСБ – Музеј ”Свети краљ Стефан”, Стони Београд (Szent István Király Múzeum, Székesfehérvár)
- СПЦМ – Српска православна црква у Медини, Толнанска жупанија
- РБШ – Реформатска велика библиотека у Шарошпатаку, Шарошпатак (Sárospataki Református Nagykönyvtár, Sárospatak)
- УББ – Универзитетска библиотека, Будимпешта (Egyetemi Könyvtar, Budapest)

Б. СКРАЋЕНИЦЕ И НАЗИВИ МЕСТА У СИГНАТУРАМА

- ГР – Манастир Грабовац
- ДП – Збирка епископа Дионисија Поповића
- ЂУР – Ђур
- ЕР – Епархија, рукописи
- ЛОВ – Ловра
- РА – Рацалмаш
- СА – Сентандреја
- СИГ – Сигетвар
- СБ – Стони Београд
- ШИК – Шиклош

В. СКРАЋЕНИЦЕ ЈЕЗИКА И РЕДАКЦИЈА

буг.-мак. – бугарско-македонска редакција

лат. – латински језик

мађ. – мађарски језик

нем. – немачки језик

рсл. – рускословенска редакција

рум. – румунски језик

рус. – руски језик

слсрп. – славеносрпски језик

срп. – српски (народни) језик

српсл. – српскословенска редакција

цсл. – црквенословенска редакција

Г. ОСТАЛЕ СКРАЋЕНИЦЕ

в. – век

ЛИТ.: – литература

стр. – страна

РЕГИСТРИ

АЗБУЧНИ РЕГИСТАР НАСЛОВА У ИНВЕНТАРСКИМ ЈЕДИНИЦАМА

Апологија Димитрија Ростовског 1, 2

Апостол 3–5

Апостол с тумачењем 6

Апофтегмата Бењаша Буднија 7

Артикула (Правилник табачког цеха) 8

Бележница 9–10

Беседе Јована Златоустог 11–12

Богородичник 13

Богословија догматическаја 14

Богословска учења 15

Вопроси и отвјети... 16–17

Вступленије в пастирскују богословију 18–19

Граматика 20–22

Дијалог о источној и западној цркви 23

Диоптра 24

Догматичко богословље 25

Епистола Христова с неба 26

Етимологија 27

Записи 28

Зборник непостојаног састава 29–34

Зборник литургијски 35

Зборник црквених песама 36

Зерцало християнства 37

Извјестије и рјад архиепископов и епископов славеносерпских в државах
кесаро–краљевских 38

Историја катихизма 39

Историја церковнаја 40

Јеванђеље по Матеју, Марку, Луки у Јовану 41

Једна година или овако је могушче зрелишче (позоришни комад) 42

Канонар 43

Катихизис 44

Летопис 45

Минеј 46–60

Минеј празнични 61–62
Молитвеник 63
Морално богословље 64
Наставленије малоје 65
Начертаније хронологији 66
Номоканон 67
Октоих првогласник 68–70
Октоих седмични 71
Особена методика 72
Отвјет православнога њекојего христијанина к њекојему брату о католическом
насилији... и варварској глагољемој унији и о унијатах... 73–76
Панагирик (Гржаставник) 77
Пастирско богословље 78–79
Примјечанија ко богословији пастирској 80
Песмарица 81
Повест о Ћирилу и Методију 82
Полемика 83
Поменик 84–87
Поуке и слова отаца 88
Поучна слова Илије Мињатија 89
Правила за свештенство 90–91
Правовјерије свјатија Грческија цркве показано от Данила Хенриха Пурголда
92
Примјечанија ко историји црковној односјашчајасја 93
Прогностикон 94
Пролегомена о богословији воопшче, предметје јеја, раздјеленији, начаљех и
основанијах јеја 94
Пролог стиховни 96–97
Пропедија (Катихизис) 98
Пропис (свеска) 99
Проповеди 100
Псалтир 101
Псалтир с последовањем 102–107
Расправа из литургике 108
Риторика црковнаја 109
Рукописна драма 110
О светим тајнама 111
Свјатија цркве церемонији и обрјади 112
Славенскаја грамагика 113
Служабник 114–115

Службе 116–118
Собраније разних вешчеј церковних 119
Сокрашченије историји церковнија 120
Србљак 121

Теофилактово тумачење јеванђеља 122–124
Тефтер (Рачунска књига) 125–126
Типик јерусалимски 127
Требник 128
Триод посни 129–131
Триод цветни 132–135
Тумачење библијских књига 136–145

Увод у науку християнску или катихизис 146
Увод у Свето писмо Новог Завета 147
Увод у филозофију 148

Хронологија 149

Четворојеванђеље 150–157
Чинови 158
Численица 159–161

Црквена историја Мелетија, митрополита атинског 162

ПЕРГАМЕНТНИ РУКОПИСИ

3, 61, 132

ХРОНОЛОШКИ РЕГИСТАР

ХII–ХIII век

132

ХIII–ХIV век

3, 61, 132

ХV–ХVI век

4, 96

ХV век

129

ХVI век

1537:13, 1548:47, 1551:151, 1570:69, 1572:5, 1575:97, 1594:116

6, 36, 47, 55, 62, 71, 77, 96, 102, 103, 104, 105, 106, 114, 127, 132, 133, 134, 139,
150, 152, 153, 154, 155, 156

XVI–XVII век

28, 116, 152

XVII век

1668:106, 1698:131

12, 29, 35, 39, 40, 48, 53, 67, 84, 88, 107, 115, 130

XVII–XVIII век

135

XVIII век

1713:24, 1712–1755:87, 1716–1717:54, 1721:52, 1729:7, 1730–1755:87, 1743:20,
22, 1747–1751:125, 1753:90, 1759:121, 1764–1794:126, 1769:8, 65, 81, 1793–
1794:34, 1796:44

1, 2, 4, 9, 15, 16, 21, 23, 26, 28, 30, 31, 32, 33, 37, 38, 43, 45, 46, 49, 50, 51, 56, 57,
58, 59, 60, 63, 69, 73, 74, 85, 94, 95, 98, 99, 100, 108, 111, 117.

XVIII–XIX век

1730–1896:86

101, 75, 76, 120

XIX в.

1806–1810:148, 1808–1812:119, 1809:99, 1820:82, 136, 137, 138, 140, 141, 142,
144, 145, 1821:113, 122, 123, 1821–1822:124, 1822:17, 91, 92, 1823:41, 1827:88,
89, 1829:112, 1838:80, 1841–1842:66, 1842:42, 1847:118, 1864: 27, 1896:147
10, 11, 14, 18, 19, 25, 33, 64, 72, 78, 79, 83, 93, 95, 99, 109, 110, 128, 143, 146, 149,
157, 158, 159, 160, 161.

ТОПОГРАФСКИ РЕГИСТАР

ДЕБРЕЦИН – DEBRECEN

Велика библиотека Реформатског црквеног округа [бискупије] у Затисју и
Реформатског Колегија у Дебрецину, Дебрецин (БРЦОД)

1:61

БУДИМПЕШТА – BUDAPEST

Библиотека Мађарске академија наука (БМАН)

1:129

Земаљска библиотека „Сечењи” (ЗБС)

1:3, 2:24, 3:28, 4:29, 5:30, 6:31, 7:34, 8:65, 9:77, 10:81, 11:108, 12:114, 13:115,

Универзитетска библиотека (УББ)

1:5, 2:55, 3:96, 4:127,

МЕДИНА – MÉDINA

Српска православна црква у Медини (СПЦМ)

1:105, 2:150

СЕНТАНДРЕЈА – SZENTENDRE

Библиотека Српске православне Епархије будимске, Рукописна збирка, Сентандреја (БЕБ)

1:1, 2:2, 3:4, 4:6, 5:7, 6:8, 7:9, 8:10, 9:11, 10:12, 11:13, 12:14, 13:15, 14:16, 15:17, 16:18, 17:19, 18:20, 19:21, 20:22, 21:23, 22:25, 23:26, 24:27, 25:32, 26:33, 27:35, 28:36, 29:37, 30:38, 31:39, 32:40, 33:41, 34:42, 35:43, 36:44, 37:45, 38:46, 39:47, 40:48, 41:49, 42:50, 43: 51, 44:52, 45:53, 46:54, 47:55, 48:56, 49:57, 50:58, 51:59, 52:60, 53:62, 54:63, 55:64, 56:66, 57:67, 58:69, 59:70, 60:71, 61:72, 62:73, 63:74, 64:75, 65:76, 66:78, 67:79, 68:80, 69:82, 70:83, 71:84, 72:85, 73:86, 74:87, 75:88, 76:89, 77:90, 78:91, 79:92, 80:93, 81:94, 82:95, 83:97, 84:98., 85:99, 86:100, 87:101, 88:102, 89:103, 90:104, 91:106, 92:107, 93:108, 94:109, 95:110, 96:111, 97:112, 98:113, 99:117, 100:118, 101:119, 102:120, 103:121, 104:122, 105:123, 106:124, 107:125, 108:126, 109:128, 110:130, 111:131, 112:132, 113:135, 114:136, 115:137, 116:138, 117:139, 118:140, 119:141, 120:142, 121:143, 122:144, 123:145, 124:146, 125:147, 126:148, 127:149, 128:151, 129:152, 130:153, 131:154, 132:155, 133:157, 134:158, 135:159, 136:160, 137:161

СТОНИ БЕОГРАД – SZÉKESFEHÉRVÁR

Музеј „Свети краљ Стефан” (МСБ)

1:133, 2:156

Римокатоличка бискупска библиотека, Стони Београд (ББСБ)

1:68, 2:116,

ШАРОШПАТАК – SÁROSPATAK

Реформатска велика библиотека у Шарошпатаку (РБШ)

1:134

РЕГИСТАР ЛИЦА КОЈА СУ ИМАЛА УДЕЛА У СТВАРАЊУ ПОЈЕДИНИХ РУКОПИСА

Аврам дијак, писар и делимично састављач службе 118

Андоније јерођакон, писар 13

Антоније Грабовачки, писар 117, 121

Антоније јеромонах грабовачки, писар 10

Арсеније јеромонах, састављач граматике 20

Арсеније Поповић, писар 31, 108

Арсеније Стојковић, наставник (касније епископ будимски), аутор 66

Аугустин Аурелије, аутор 2

Бабић, Андреј, писар 33
Будни, Бењаш, аутор 7

Василије, писар 97
Викентије Јовановић, митрополит карловачки, издаје правила за свештенство 90, 91
Вук из Бечкерека, кујунџија 153

Гаврило јеромонах, писар 102
Гаврило Стефановић–Венцловић, писар 46, 49, 50, 51, 54, 57, 59, 60,
Грегоријевић, Гаврило, свештеник, преводац и састављач катихизиса 112, 119
Гороховцов, Иван, писар 148

Данило јерођакон, писар 20, 22, 98
Димитрије Ростовски, аутор 1, 2
Дионисије Новаковић, наставник (касније епископ будимски), преводац и аутор 2, 33, 37x2, 98, 100
Дионисије Поповић, епископ будимски, налогодавац 11, 41, 78, 82, 89, 122–124, 136–145, 162

Живковић, Јован, писар 44, 91

Захарије Орфелин, преводац 92

Иларион Зејемски, наставник, састављач уџбеника 147
Инокентије Гизел, аутор 9

Јоан Борич, писар 47
Јован дијак, писар 132
Јован Златоусти, аутор 11, 12
Јован поп, писар 102

Кирил, писар 151
Кирил Туровски, аутор 63
Крагуј, писар 116

Лихуди, Јоаникије, аутор 23
Лихуди, Софроније, аутор 23

Мајн, Рудолф, аутор 42
Максимов, Теодор, аутор 22
Мардарије јеромонах, штампар 104
Милованов, Лука, писар и преводац 78, 82, 89, 122–124, 136–145, 162
Мињати, Илија, аутор 89
Михаило (?), писар 52
Михаило јеромонах, писар 131,
Монотроп, Филип аутор 24

Нестор дијак (касније протопоп будимски) писар 24

Отлакан, Душан, писар 147
Павле Ненадовић, митрополит карловачки, објављује правила за свештенство 90, 91
Петар дијак, писар 5
Петровић, Ј., писар 17, 92
Плавшић, Атанасије, клирик. писар 158
Поповић, Арсеније, свештеник, писар 31, 108
Пурголд, Данил Хенрих, аутор 92
Радишић, Илија, преписивач песама 81
Рајић, Јован, аутор 33, 37
Рафаило, писар 52
Роман, писар 96
Стојковић, Трифун, ђакон и учитељ, састављач школског припучника 99
Страхиња презвитер, минијатуриста 157
Теодор јеромонах, штампар 104
Теотикис Никифорос, аутор 73–76
Тофилакт Охридски, аутор 82, 122–124,
Теофан Прокопович, аутор 9
Тиро, Григорије, писар 65
Христифор Рачанин, писар 29
Чокор, Јован, писар 25, 64, 79, 83, 149

Summary

D. Stefanović (Szentendre), M. Stefanović-Banović (Belgrade)
Inventory of Serbian Cyrillic manuscripts in Hungary XIII– XIX century

Historical and cultural circumstances throughout the centuries influenced the fact that the part of Serbian Cyrillic manuscript heritage today is located in Hungary. One part of the manuscripts had its origins in the areas north of Sava and Danube, while the other was brought there in various ways and over different paths.

The Inventory includes both older and younger monuments of the heritage, written between 13th and 19th century. Most of them have already been described in contemporary catalogues of individual collections, as well as in separate author papers. Still, we considered that publishing gathered basic information on all known heritage manuscripts would be of importance.

We hope that the Inventory, besides its certain deficiencies and inconsistencies, could represent a brief overview of Serbian Cyrillic manuscript heritage in Hungary known at the present, and provide some basic information on that segment of spiritual and cultural creation, as well as to contribute to further work, for which there is an evident interest and need.

BIBLID: 0351-2819, (2012), 34, стр. 39–75